

## **Sámi Giellagáldu njuolgâdusah**

Ruotâ Sämitigge nonnij njuolgâdusâid \_\_\_\_\_. 2020.

Taažâ Sämitigge nonnij njuolgâdusâid \_\_\_\_\_. 2020.

Suomâ Sämitigge nonnij njuolgâdusâid \_\_\_\_\_. 2020.

### **1 § Ulme**

Sámi Giellagáldu lii sãmialmug ohtsâštave-eennâmlâš äššitobdeeorgan sãmikieláid kyeskee aášijn. Sámi Giellagáldu västid sãmikielâi tave-eennâmlii oovtâstpargo koordinistmist, nonniimist já oovdedmist.

Sámi Giellagáldu ulmen lii siäiluttiđ, kattiđ já ovdediđ tom kulttuuräärbi maid sãmikielâi kirjekielah já sárnumkielah ovdâsteh, já siäiluttiđ, nanodiđ já ovdediđ sãmikielâid nuuvt, ete jieškote-uv sãmikielâi táarbuh, hástuseh já resurseh váldojeh huámmášumán.

### **2 § Tooimah**

Sámi Giellagáldu västid sãmikielâi kielâtipšomist. Sámi Giellagáldu tuáimá ohtsii äššitobdeeorganin aášijn, moh kyeskih säämi kirjekielah normiimân. Toos kulá terminologia normim já čäällimnjuolgâdusah. Sámi Giellagáldu pargon lii riggodiđ sãmikielâi sánáduv já išediđ návt jieijâs uásild turviđ sãmikielâi puátteevuođâ.

Sámi Giellagáldu addel kielâkevtteid sãmikielâ kiävtun lohtâseijee tiäđuud, ravvuid já stivrim.

### **3 § Tooimâ ornijdem**

Sámi Giellagáldu lii jiešráđálâš toimâorgan, mon Suomâ, Ruotâ já Taažâ Sämitigeh láá asâttâm. Keevâtlávt já haaldâtlávt Sámi Giellagáldu tuáimá Taažâ Sämitigeh ohtâvuodâst, mutâ tom joođeet jieijâs stivrâ, mast puoh kuulmâ staatâ Sämitiggeest lii oovtlágán vaiguttemväldi.

Sámi Giellagáldust láá kielâpargeeh puoh ovdâstum staatâin.

Puoh kuulmâ staatâ sämitigeh tuhhiitteh Sámi Giellagáldu njuolgâdusâid oovtlágánin.

### **4 § Vuoigâdovuodah materiaaláid**

Suomâ, Ruotâ já Taažâ Sämitigeh pyehtih rijnâ kevttiđ já jyehtiđ Sámi Giellagáldu pyevtittem materiaal.

### **5 § Stiivrâ čuákánpiejâm**

Sámi Giellagáldu stiivrân kuleh kuttâ jeessân já sii persovnliah värijesâneh. Jieškote-uv staatâ sämitigge noomât kyehti stivrâjeessân já kyehti värijeessân. Jesânijd noomâdijn kalga tiäduuttiđ suhâpeelij koskâsii täsiáarvu. Jieškote-uv staatâ sämitiggeest lii oovtlágán ovdâsvástádâs suhâpeelij täsipiälâsâšvuodâst stiivrâ oovdâstmist. Vuolgâsaje lii, ete jesânij toimâpaje lii nelji ive. Jieškote-uv staatâ sämitigge puáhtá kuás peri nomâttiđ uđđâ stivrâjeessân ovdil nomâttum sajan. Stiivrâ jesânijd kalga leđe áámmâtlâš tohálâšvuotâ sãmikielâst já šiev kielâtile tubdâm.

Stivrâ ornijduvá jieš já väljee jesânijdis juávhust stiivrâ saavâjođetteijee já oovtâ tâi kyehti värisaavâjođetteijee.

Jis kiinii stiivrâ jesânijn lii estum uásálistid čuákkimân, te povdiittâs vuolgâttuvvoo värijesânân. Stivrâ lii meridemváldálâš, ko pääihi alne láá ucemustáá nelji jeessân já ucemustáá ohtâ ovdâsteijee jieškote-uv staatâ sämitiggeest. Jis jienah maneh táásá te stiivrâ saavâjođetteijee jienâ čuávdá.

## **6 § Stiivrâ tooimah**

Stivrâ lii Sámi Giellagáldu alemus toimâorgaan, já tast lii olesvástádâs tooimâst. Stivrâ västid tast, ete tooimâ áámmátlâš tääsi piso pyerrin já toimâ lii pehtil já vyeimist orroo njuolgâdus miäldásâš. Stivrâ västid áámmátlii ovdánmist, resursij kiävtust já prioristmist sehe Sámi Giellagáldu tooimân kyeskee uulmij já strategiai ráhtimist. Stivrâ vuáđđud kielâlvävdikode táárbu já resursij miel toimâjođetteijee iävtuttâs miel.

Stivrâ tuhhit ruttâtuálulopâtem, toimâmuštâlus, budjet, toimâvuávám já tooimâ pargo-oornig. Stivrâ noomât toimâjođetteijee stiivrâ saavâjođetteijee iävtuttâs miel já Sámi Giellagáldu eres pargeid toimâjođetteijee iävtuttâs miel.

## **7 § Toimâjođetteijee**

Sámi Giellagáldu tooimâ joođeet toimâjođetteijee. Toimâjođetteijee västid Sámi Giellagáldu siskáldâs orniimist 6 § miäldásávt tuhhiittum raamij siste. Toimâjođetteijest lii pargodeleijeeovdâsvástádâs Sámi Giellagáldu pargein. Toimâjođetteijee tuáimá stiivrâ čällen, valmâštâl já oovdânpuáhtá stiivrâ kiedâvuššâmnaál puáttee aášijd já västid stiivrâ miärdâsâi olášutmist.

Toimâjođetteijee västid tast, ete ekonomâlâš toimâ lii vyeimist orroo miärdâsâi miäldásâš. Toimâjođetteijee ráhtá budjetiävtuttâs já ruttâtuálulopâtem já tieđeet stiivrân tooimâ tááhust merhâšittee ekonomâlijn já eres aášijn.

Toimâjođetteijest lii vaarij kevttimvuoigâdvuotâ já väldi toohâđ omâdâhân, havváid já oovtâstpargokoskâvuođáid kyeskee sopâmušâid Sámi Giellagáldu peeleeest stiivrâ nonnim raamij siste. Toimâjođetteijee ovdâsvástádâsâst lii almottiđ ávus pargosooijn já toohâđ iävtuttâsâid stiivrân.

## **8 § Kielâlvävdikode**

Ovdiibeln orroo 6 § miäldásávt vuáđudemnaál kielâlvävdikodeh västideh kirjekielâ normiimist, terminologiast já čäällimnjuolgâdusâin.

## **9 § Budjet já ruttâdem**

Sámi Giellagáldu kalga oovdânpyehtid̥ iheraportistem ohtâvuod̥ast Suomâ, Ruotâ já Taažâ Sämitiigán čielgiittâs puáttee nelji ive paje ruttâdemtáárbust. Ruttâdemtárbučielgiittâs lii vuod̥đun jieškote-uv staatâ Sämítige koskâsijn ráđádâlmijn. Budjetráđádâlmeh kalgeh leđe čodâldittum tienuuvt, ete jieškote-uv staatâ Sämítige uási lii tiäđust toi budjetkiedâvušmân asâttum meriääigi räi.

Ko budjetkiedâvuššâm lii lopâttum, te Sámi Giellagáldun ráhtojeh jieškote-uv staatâ Sämitiigij ohtsiih ravvuuh, mast iteh tooimân kyeskee vuárdámušah.

Sámi Giellagáldu meerrid jieš puáđui já ihásii paijeelpáácu kiävtust já västid jieš vuálápáácu luávdimist.

## **10 § Raportistem**

Sámi Giellagáldu kalga toimâttiđ Taažâ, Ruotâ já Suomâ Sämitiigán uđđâivemáánu 15. peeivi räi jieijâs toimâmuštâlus já kuovâmáánu 10. peeivi räi ruttâtuálulopâtem oovdeb ive toimâstis. Taah raporteh kalgeh leđe ohtsij ravvui miäldásiih.

## **11 § Sámi Giellagáldu lopâtem**

Jis monnii staatâ Sämítigge meerrid iärániđ oovtâstpargo-orgaanist, te Sámi Giellagáldu toimâ jaska juovlâmáánu 31. peeivi já ääšist kalga almottiđ oovtâ ive muuneeld. Almottâs kalga leđe kirjálâš. Oovtâ ive äigi rekinistoo ton kalenderive loopâst, kuás Sámi Giellagáldu lii váldám vuástá almottâs.

Omâdâh, kenigâsvuod̥ah já máhđuliih lopâtemkoloh juáhhojeh iäránem tâi lopâtem ohtâvuod̥ast koloi juáhásem miäldásávt. Taat kuáská meid pargokoskâvuod̥áid kyeskee ovdâsvástádâssáid. Ovtâskâs pargei pargokoskâvuod̥áid heiviitteh lopâtem ohtâvuod̥ast Taažâ pargopirâslaavâ já staatâ pargein adelum laavâ njuolgâdusâid.

## **12 § Väidimij kiedâvuššâm**

Väidimääših kiedâvuššojeh Taažâ haldâttâhlaavâ njuolgâdusâi miäldásávt. Stiivrâ nomâtem kielâlvdikode meridem aášijn väidimorgaanin lii Sámi Giellagáldu stivrâ.

## **13 § Vuáimánšoddâm**

Njuolgâdusah šaddeh vuáimán, ko jieškote-uv staatâ sämítigge lii tuhhiittâm oovtlágán njuolgâdusâid. Taažâ Sämítige tievâsčuákkim vuod̥đud ton maŋa tooimâ formaallávt Taažâ sâmmilâšlaavâ 2–12 § miäldásávt.

## **14 § Njuolgâdusâi muttem**

Sämítigeh pyehtih toohâđ nubástusâid njuolgâdussáid. Nubástusah šaddeh vuáimán, ko toh láá tuhhiittum oovtlágánin jieškote-uv staatâ sämítige tievâsčuákkimist.